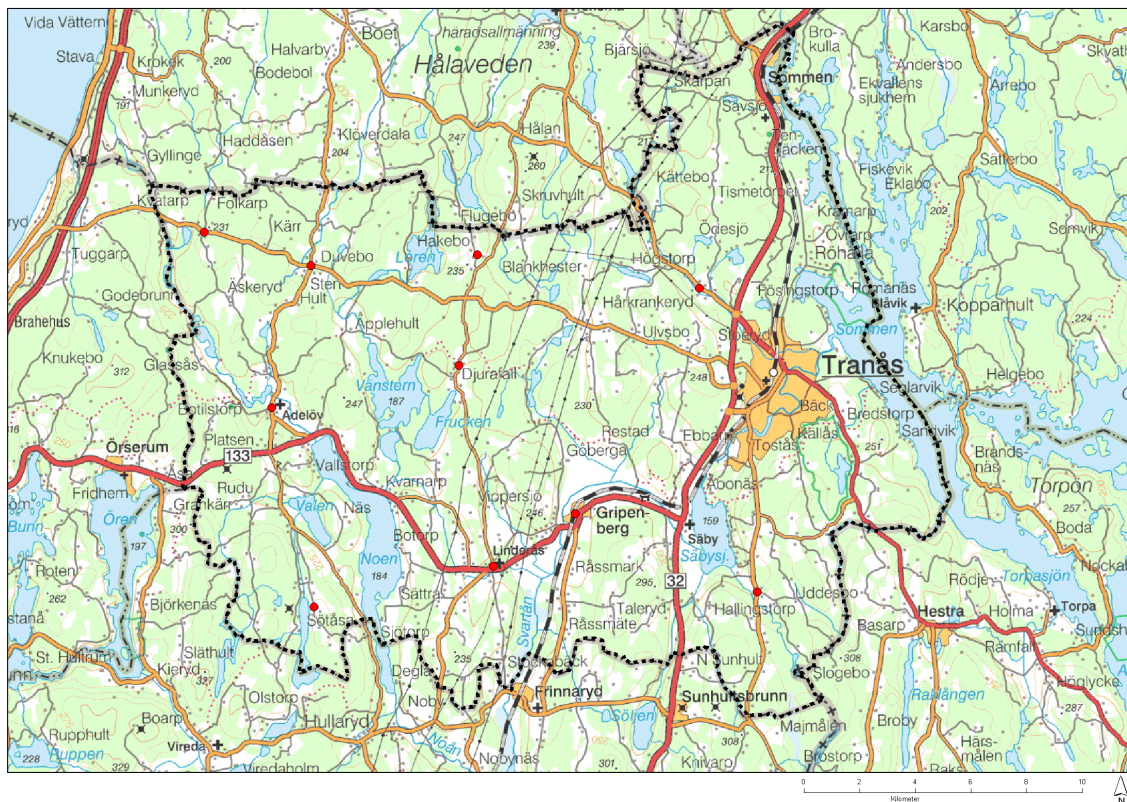

Fast telefoni och övrig kommunikation på landsbygden i Tranås kommun.

Sören Dahl
LRF Konsult

Innehållsförteckning

1. Bakgrund
 - Syfte
2. Nulägesbeskrivning
 - Fast telefoni
 - Fast mobiltelefoni
 - Mobiltelefoni
 - Datakommunikation
 - Trippel play
3. Offentliga möten
4. Arbetsrutin för kartläggning av intresse
5. Sammanställning resultat kartläggning
6. Fiberdragning i Tranås kommun
 - Tranås kommun
 - VÖKBY
 - Telestationer i kommunal regi
 - Byalagsmodell
7. Stöd för bredbandsutbyggnad
8. Goda exempel
9. Slutsatser
10. Bilaga och referenser

1. Bakgrund

En väl utbyggd infrastruktur för telefoni och bredband är idag en förutsättning för en levande och attraktiv landsbygd. När allt fler samhällstjänster blir digitala måste i princip alla ha en möjlighet att kunna ansluta sig till moderna och trygga system. Det handlar om en fungerande vardag och är i grunden en demokrati- och rättighetsfråga.

På landsbygden finns emellertid stora områden där en uppgradering eller utbyggnad av telestationer inte förefaller kunna ske på marknadsmässiga grunder. Utveckling går snarare åt motsatt håll då befintlig infrastruktur i form av telestationer och telenät tas ur bruk för att ersättas av så kallad fast mobil, en lösning med påtagliga begränsningar med nuvarande täckning. Stora områden på landsbygden har både dålig mobiltäckning och mottagning av luftburen Internet.

Dessa brister utgör problem i vardagen för landsbygdsboende. Det påverkar möjligheten att vilja bo kvar, att driva företag samt utgör också en osäkerhet för personer beroende av trygghetslarm.

Man ser också att det kan vara svårt att attrahera familjer att flytta ut på landsbygden och att företag etablerar sina verksamheter där.

I första hand är det viktigt att snarast planera för på vilket sätt man ska möta det hot som nedlagda telestationer innebär eftersom en nedmontering redan är aviserad. I andra hand att det sker en långsiktig planering för utbyggnaden av infrastruktur för telefoni och bredband och att man då har överblick på hela kommunens landsbygd så att det inte uppstår ”vita” områden där ingen mottagning finns.

Utgångspunkten är att elektroniska kommunikationstjänster och bredband tillhandahålls av marknaden.

Syfte

Landsbygdsrådet i Tranås kommun har tagit initiativ till en förstudie som ska utreda förutsättningarna för att kunna förse samtliga landsbygdshushåll med en IT infrastruktur av bredbandskvalitet (100 Mbit/s) och som en del i detta undersöka möjligheten att använda/ta över den befintliga infrastruktur som det nuvarande fasta telenätet utgör.

Förstudien är uppdelad i följande moment (utdrag ur förstudien):

A: Marknadsundersökning inkl enkäter och samrådsmöten

- Kartläggning av situationen i dagsläget – vad finns för alternativ och var kan en utbyggnad förväntas ske på marknadsmässiga villkor.
- Vilka är kapacitetsbehoven och vilken teknik efterfrågas.
- Förväntad anslutningsgrad förutsatt kostnadsnivå utifrån C nedan.

B: Teknisk utredning

- Förutsättningarna för en fiberbaserad stamnätslinje som gör det möjligt för hushåll och företag att ansluta sig enligt den sk byalagsmodellen
- Möjligheten att använda och eventuellt ta över den befintliga infrastruktur som det fasta telefoninätet utgör
- Vilka samhällstjänster som ska kunna erbjudas i nätet, t ex trygghetslarm

C: Beräkning av kostnader och finansiering utifrån olika alternativ och anslutningsgrad

2. Nulägesbeskrivning

I Tranås kommun finns det för närvarande 10 telestationer på landsbygden. Telia genom sitt dotterbolag Skanova äger flertalet av dessa. Stationen i Sötåsa är dock en så kallad infrastrukturstation som hyrs av Skanova och ingår i Aneby kommuns bredbandsutbyggnad. Stationen är uppgraderad till ADSL system, trots detta har området tillsammans med Vireda undermålig kommunikation. Aneby kommun jobbar med att finna andra bättre lösningar. Stationen i Adelöv, Linderås och Gripenberg har ADSL status.

De stationer som har ADSL status idag är med undantag av Sötåsa inte så kallade utredningsstationer. I regel krävs det minst 100 anslutna fastigheter för att driva en telestation kommersiellt och det har endast Adelöv, Gripenberg och Linderås.

Det innebär att övriga stationer är direkt nedlägningshotade. Denna process går fort och inom en femårsperiod kan detta vara ett faktum.

I oktober månad 2010 meddelade Telia att hushåll knutna till telestationerna i Folkarp, Duvebo och Härkrankeryd kommer att kopplas bort från sin fasta telefoni. Inom en sexmånadersperiod kommer 21 hushåll i Duvebo, 16 hushåll i Härkrankeryd och 28 hushåll i Folkarp att övergå till fast mobiltelefoni.

Fast Telefoni

Akut gäller nedläggning av den fasta telefonin de så kallade utredningsstationerna. En fungerande telefoni är en nödvändighet om man ska kunna verka och bo på landet. En av de största farhågorna som dyker upp med anledning av att Telia monterar ner delar av kopparnätet är att trygghetslarmen inte kommer att fungera till 100 procent. Konsekvensen kan bli att personer med trygghetslarm som bor i områden med dålig mobiltäckning tvingas flytta in till tätorten.

Fast Mobiltelefoni

Vetlanda är en av de försökskommuner där Telia redan för några år sedan monterade ner den fasta telefonin och lät hushållen teckna vanliga mobilabonnemang. Resultatet av detta blev att de berörda hushållen fick en telefonkommunikation som inte fungerade. I Vetlanda kommun precis som i många av landets andra kommuner är mobiltäckningen ojämn och en del hushåll har inte kunnat ringa från sina fastigheter.

Efter mycket förhandlingar där bland annat LRF har varit en drivande part har Telia erbjudit samtliga berörda hushåll i Vetlanda kommun en ny lösning där varje hushåll får en antenn monterad på husfasaden, en adapter monterad inne i huset, som möjliggör att den ursprungliga telefonen kan användas samt att man också kan behålla sitt ursprungliga telefonnummer. Överenskommelsen har också varit att detta system ska erbjudas till samma kostnad som man hade tidigare för den fasta telefonin.

Systemet har visat sig fungera bra i Vetlanda kommun.

Mobiltelefoni

Det finns flera olika operatörer att välja på för mobiltelefoni. Det skiljer mellan operatörerna hur bra täckning det är lokalt och de flesta hushåll har provat flera olika abonnemang för att hitta det som fungerar bäst där man bor. Det finns idag exempel på att man bara kan få kontakt på väldigt begränsade ytor runt sin

fastighet. Detta gäller mycket påtagligt i nord- västra delen av kommunen men kan bli mer aktuellt på fler platser på landsbygden om det blir aktuellt med mobila system som enda lösningen om telestationer läggs ner.

Datakommunikation

De användare som är anslutna till ADSL stationer och bor nära en sådan är för tillfället ganska nöjda med funktionen men det är då ofta i jämförelse med hur man haft det tidigare. De användare som bor längre ifrån stationen är däremot mycket missnöjda då det inte fungerar tillfredsställande överhuvudtaget. Detta system försämrar med avståndet och antalet användare.

¹. Bredband via ADSL är beroende av avståndet till telestationen. Upp till 2,5 km ger 24 Mb/sekund, 9 km ger 0,5 Mb/sekund. Det kan uttryckas som att internetuppkopplingen blir segare ju längre avståndet till telestationen är. Det bör tilläggas att ett problem med ADSL är att det i framtiden bedöms ge för dålig prestanda. I dagsläget bedöms fiberoptisk kabel som enda framtidssäkra lösningen.

De hushåll som använder sig av datakommunikation via modem har mycket varierande mottagningsfrekvens. Som alltid har man olika preferenser för vad man anser vara acceptabelt. Vad som kan konstateras är att det finns områden i kommunen som har mycket dålig mottagning samt områden som fungerar bättre. Flera vittnar också om att modemuppkoppling är väderkänsligt och varierar från en dag till en annan samt fungerar sämre vissa tider på dygnet.

Förutom en fungerande fast telefoni så är de som driver företag på landet oftast helt beroende av ett fungerande system för datatrafik.

Den tekniska utvecklingen och inte minst de alternativa verksamheter som växer fram inom lantbruket idag gör också att behovet ökar och att man är helt beroende av dator och bra kommunikation för att kunna sköta sin verksamhet. Allt från larmsystem för mjölkrobotar, ventilationssystem, säljkanaler och hemsidor för marknadsföring och bokningar till vanlig kommunikation med sina kunder måste fungera på ett bra sätt.

Företagare som jobbar med turism har ett stort behov av bra kommunikation inte minst då det gäller uthyrningsverksamhet då oftast alla bokningar görs via Internet. Idag är det också en klar konkurrensfördel om man kan hyra ut en stuga utrustad med fiberoptiskt bredband till sina gäster.

Sommarboende talar också om begränsningen i nuvarande system då man ofta vill vistas mer i sin sommarstuga vilket gör att man också vill kunna sköta sitt jobb därifrån samt kommunicera med omvärlden.

Ungdomar och barn ser bredband med fiber som självklart var man än bor. Man håller kontakter med kompisar och omvärlden via Internet, man förväntas göra läxor med Internet som kunskapskälla och man spelar spel.

Undervisning riktad till både ungdomar och vuxna bedrivs mer och mer på distans där Internet är en förutsättning för att kunna påbörja kurser och utbildningar.

Trippel play

Dagens fiberbaserade bredband innehåller vad man kallar Trippel play. Detta innebär att man kan välja att ringa, surfa på Internet samt titta på tv via fibern. Nedan beskrivs de olika tjänsterna, leveranssäkerheten är hög och många hushåll

kommer förmodligen att märka att kostnaderna minskar jämfört med tidigare abonnemang.

Telefoni

- + Fibern förläggs i mark
- + Vid åsknedslag leder fibern inte den elektriska impulsen vidare.
- + Väsentligt mycket billigare telefontjänster.

Internet

- + Högre hastighet både till och från fastigheten
- + Hastigheten är oberoende av avståndet
- + Hastighetsbegränsningen sitter inte i fibern utan i ändrustningen.

TV

- + Perfekt mottagning.
- + Klarar de krav på informationsflöde som HDTV formatet kräver.
- + "Video on demand", en videobutik över nätet.
- + Lokalproducerad TV

3. Offentliga möten

Genomförandet av första delen i förstudie var tidsbegränsad på grund av att svar på intresse för anslutning till Internet via fiber från landsbygdsboende skulle vara inventerat och klart till i början på augusti då en presentation skulle göras på kommunstyrelsens första möte i augusti. För att snabbt nå så många som möjligt gjordes en inbjudan till två offentliga informationsmöten.

Inbjudan skickades ut via Postens direktutskick utan adressat till postnummerområden 573 92, 93, 97 och 98. I nämnd ordning Gripenberg 238 hushåll, Säby 268 hushåll, Linderås 294 hushåll och Adelöv 168 hushåll.

På inbjudan fanns en anmälningstalong som var avsedd att klippas bort och lämnas in på kommande möte eller skickas till ansvariga för inbjudan. På talongen kunde man anmäla sitt intresse för att ansluta sig till bredband med fiber. Anmälan var inte bindande utan ska ses som ett första steg i den process som förhoppningsvis ska leda till fiberoptiskt bredband på landsbygden.

Första mötet avhölls den 19 juli 2010 i Adelövs skola, mötet var välbesökt trots semestertider och ca 70 personer deltog. Det andra mötet genomfördes i Säby Kyrkskola med ca 35 deltagare. Deltagarna på båda träffarna var överens om att fråga om tillgång på ett väl fungerande Internet och en fungerande telefoni är av stor vikt för landsbygdens utveckling och tillväxt.

Deltagarna kände stor oro för att den fasta telefonin riskerar att försvinna och ersättas med ej tillförlitliga system.

På mötet visades ett bildspel med information om kommunens telestationer, goda exempel på hur andra i Sverige har gjort för att förbättra sin situation gällande kommunikation bland annat redovisades ett exempel från ett projekt på Gotland. Under rubriken 8. "Goda exempel" beskrivs ett lyckat projekt från Gotland.

Flera personer lämnade sina namnunderskrifter på träffarna för att anmäla sitt intresse för vidare information kring fiberdragning.

Kontaktpersoner utsågs för olika områden i kommunen där dessa personer ansvarade för att samla in fler namnunderskrifter i områden där man är bosatt.

4. Arbetsrutin för kartläggning av intresse

Det har varit svårt att nå ut till alla hushåll som kan tänkas beröras av denna kartläggning. De postnummer som nu styrde vem som fick utskicket om informationsträffarna gör att det finns några i gränstrakterna mot Gränna och Aneby samt tätorten Tranås som med all sannolikhet inte blivit informerade. För att ytterligare ge allmänheten information om arbetet med kartläggningen så genomfördes en presskonferens hos Ulf och Kerstin Andersson i Äpplaryd den 28 juni 2010. Tidningsartikel kom ut i Tranåsposten den 30 juni där även datachef Kjell Pettersson berättade om förstudien och de tankar/mål som finns. Tidningarna har även efter detta upptaktsmöte varit intresserade av att skriva mer om ämnet och vid minst två tillfällen ytterligare har det varit artiklar i pressen som följer det med stort intresse. Smålandsnytt och TV 4 Jönköping har gjort reportage.

På informationsmötena utsågs kontaktpersoner som fick i uppgift att tillfråga hushållen inom ett avgränsat område. I Adelöv tog Framtidsgruppen ansvaret och gjorde en uppdelning av området på åtta personer. Linderås Norra ansvarar Catarina Petterson, Vippersjö, Gripenberg Leif Andersson, Säby Ulf Andersson LRF-ordförande i kommungruppen. Elisabeth Rickardsson, lokalavdelningsordf. LRF samt Sune Gustafsson, vägförening i Hallingstorp.

I detta skede har hushållen bara behövt ta ställning till en intresseanmälan för anslutning, alltså ingen bindande anmälan. Anledningen till detta var att det i nuläget inte går att ta fram ett kostnadsförslag för en anslutning och det är det som kunden behöver för att med säkerhet kunna säga ja eller nej.

Då det gäller kapacitetsbehovet så vill en majoritet ha så hög som möjligt för att kunna möta morgondagens behov. Nuläget är dock så dåligt för de flesta att man för tillfället kan nöja sig med en lägre kapacitet om det inte går att lösa på annat sätt kortsiktigt. Det framkommer dock att den fasta telefonin inte får riskeras oavsett system.

På Adelövs hemsida www.adelov.se finns material inlagt från de offentliga mötena.

5. Sammanställning resultat kartläggning

Resultaten har sammanställts genom att dela in kommunen områdesvis med postnummer 573 92, -93, -97 och -98 som grund. Enklare kartor där fastigheterna är utmärkta används för att bocka av personer som anmält intresse i takt med att det kommer in listor från varje område. På grund av den mycket korta tidsram som denna undersökning haft och dessutom semestertid så har det påverkat svarsfrekvensen. Just nu har det inkommit svar från ca 24 % av möjliga fastighetsägare inom dessa postnummerområden.

Fram till den 18 augusti 2010 har det inkommit svar från totalt 225 hushåll. Av dessa är 65 företagare.

6. Fiberdragning i Tranås Kommun

Tranås kommun

Enligt tidigare kommunala beslut i Tranås kommun ska Gripenberg anslutas till ett gemensamt vatten och avloppsnät. Det innebär att man ska gräva för ledning mellan Tranås och Gripenberg. I samband med grävningen har kommunen föreslagit att lägga ner rör för fiberoptiskt bredband. Denna sträckning (ca 1,2 mil) borde kunna ses som ett pilotprojekt där man kan erbjuda anslutning till bredband utmed vägen och därmed säkra den fasta telefonin. För att få in bindande anmälningar för bredbandsanslutning krävs det dock att en prislapp presenteras. Hushållen behöver också veta hur man tänker sig att dra fibern från fördelningsbrunn till de enskilda fastigheterna och vem som ansvarar för det.

Mellan Tranås och Hestra finns en bredbandskabel med brunnar utmed vägen. Här finns det möjligt att göra kompletterande anslutningar.

Om kommunen inte ser som möjligt att ansvara för en totallösning till kunden kan erbjudandet delas upp. Kommunen tillhandahåller fiberkabeln och hushållen anslutna till förslagsvis en förening/byalag/vägsamfällighet ansvarar för dragningen in till fastigheten. Mer information om detta under rubrik ”Byalgasmodell” nedan. Det finns många goda exempel på samverkan i landet som med framgång har fått en hög anslutningsgrad, grävt själva och förhandlat fram bra avtal för de berörda.

². I samband med nyförläggning av fiberkabel i kommunal regi eller vid anslutning mot befintlig fiberkabel, när så är möjligt, så gäller nedanstående regler och kostnader för anslutning mot fibernätet.

Anslutning kan ske i två varianter:

- Aktiv anslutning
- Passiv anslutning

Med *Aktiv anslutning* avses att man har en fiberanslutning som är framdragen, svetsad, inkopplad och i aktiv drift och ansluten mot t.ex. en tjänsteleverantör och i detta fall betalar man den initiala faktiska kostnad för utrustning och arbete och en fast månadskostnad till tjänsteleverantören och en månadskostnad till nätägaren d.v.s. Tranås kommun.

Med *Passiv anslutning* avses att man har en fiberanslutning som är framdragen, svetsad, inkopplad men ej i aktiv drift. I detta fall betalar man den initiala faktiska kostnaden för utrustning och arbete men det utgår ingen månadskostnad mot tjänsteleverantör eller till nätägaren d.v.s. Tranås kommun.

Abonnenten betalar alla faktiska kostnader för anslutning mot fibernätet såsom exempelvis:

➤ svetsning av fiber i fiberbrunn	6250 kr/fördelas
➤ svetsning av fiber vid fastigheten	5000 kr/fördelas
➤ Tomrör	12,50 kr per meter
➤ Fiberkabel	21,25 kr/meter

- Konverterare 1250 kr
- Grävning 30-60 kr/meter
- Blåsning av fiberkabel mellan fastighet och fiberbrunn, 15 kr/meter

Priserna för de olika delarna ovan är endast vägledande.

³. En uppskattad kostnad för att lägga en ringledning av fiber från Högaloft via Folkarp-Adelöv-Linderås-Gripenberg-Säby-Högaloft uppgår till ca 10 miljoner.

VÖKBY

Under september och oktober månader 2010 har kontakt tagits med

⁴. VÖKBY för att studera deras metod för effektiv bredbandsutveckling på landsbygden.

Ödeshögs kommun (en av kommunerna i VÖKBY) har efter projektiden fortsatt kommunens fiberutbyggnad. Kommunalrådet Magnus Oscarsson, Ödeshög menar att det är en prioriterad åtgärd för att kunna erbjuda en levande landsbygd där familjer och ungdomar väljer att bo kvar, att man får företag att sats och utvecklas samt att man attraherar nya människor att bosätta sig i kommunen och på landsbygden.

Frank Gunnarsson, driftsansvarig VÖKBY informerar om de anslutningar som ligger nära Tranås kommungräns. Det finns en anslutning med fiber mellan Boet och Halvarby som är anpassat till det aktuella områdets behov, för att tillgodose eventuella kommande behov har man lagt ner extra tomrör på den aktuella sträckan vilket gör det möjligt att dra ny fiberkabel ifall fler hushåll visar intresse för anslutning. Det finns intresse från Ödeshögs kommun och VÖKBY att jobba vidare med att lägga fler tomrör från Halvarby till Tranås kommungränsen om intresse finns från exempelvis Adelöv med omnejd att ansluta sig. Ödeshögs kommun ser inga hinder med att erbjuda fler hushåll/företag anslutning även utanför kommun/länsgränsen.

Om detta blir aktuellt vill man veta hur många hushåll som är intresserade så att man kan anpassa rätt kabelstorlek. Det finns tre olika kabelstorlekar med kapacitet för 192, 384 eller 756 hushåll. Kostnaden för kabeln fördubblas med varje steg vilket gör att man bör ha så optimal anslutning som möjligt.

Det vore fullt möjligt att Adelöv samt Linderås (norra delen av socknen) kan ansluta sig till Boet där en huvudstation finns. Beroende på anslutningar och ledningslängd uppskattas kostnaden per fastighet hamna på ca 20 000 kr.

Kostnaden för grävning fram till Halvarby belastar de som vill ansluta sig. Anslutningsavgiften till VÖKBY där elektroniken i bostaden samt inkopplingen till huvudstationen ingår är 4 995 kr. Till detta kommer månadskostnaden för de tjänster man vill ha.

Fast telefoni 59 kr och beroende på tjänstenivå/kapacitet så kan man välja nivåer mellan 99-199 kr per månad för övriga tjänster (Internet – TV).

Telestationer i kommunal regi

Som slutsats av de förfrågningar som gjorts angående kommunens möjlighet att överta de nedläggningshotade telestationerna med medföljande kopparnät så verkar detta inte vara ett rimligt val. Anledningen till att telestationerna avvecklas är kostnadsrelaterade och för Telia handlar det om enorma summor om stationerna ska uppgraderas och kopparledningar och stolpar bytas ut. Tar kommunen över stationerna eller erbjuds att köpa dessa så kvarstår kostnaderna men nu i kommunens regi.

Byalagsmodell

LRF har engagerat sig i frågan om bredband på landsbygden. Tillsammans med Stadsnätsföreningen, aktörer/företagare/hushåll har man hittat en modell där till exempel en ekonomisk förening, ett byalag eller vägsamfällighet tar ansvaret för att engagera och samordna hushållen i ett område och gräv ner fiber ansluten från befintlig telestation eller befintligt nät. Engagemanget har resulterat i ett informationsmaterial "Fiber till byn" som beskriver hur man går tillväga från idé fram till installerat bredband i fastigheten

Mer information finns på www.lrf.se

"Fiber till byn" ska ge fler bredband

De olika stegen för utbyggnad av bredband i form av ett byanät

7. Stöd för bredbandsutbyggnad - Finansiering

Det finns möjligheter att söka ekonomiskt stöd för bredbandsutbyggnad.

Kanaliseringsstöd: max 1,9 miljoner

Stöd till merkostnaden (tomrör) för samförläggning med annan infrastruktur, till exempel elledningar. Bidrag 50 procent av stödbar kostnad. Områden där marknaden inte planerar insatser samt orter med mindre än 200 invånare prioriteras.

Projektstöd via

Leader Sommenbygd: medel finns att söka men i begränsad omfattning

Landsbygdsprogrammet: Regeringen har i en budgetproposition för 2010 föreslagit att 190 miljoner kronor avsätts för bredbandsutbyggnad via landsbygdsprogrammet. Stödet fördelas procentuellt efter antalet jordbruksföretag i respektive län. För övrigt finns 5,7 miljoner kronor öronmärkta för i kartläggningar i kommunerna.

Tillväxtverket: i den regionala strategin för Småland och Öarna finns inga öronmärkta medel för bredbandsutbyggnad.

Till vissa av stöden krävs det offentlig medfinansiering, förutom kommunen som offentlig aktör kan man också söka medfinansiering via PTS från och med den 15 oktober 2010.

Rot-avdrag

ROT-avdrag kan sökas för grävning av bredband på den egna tomten samt installation för bredband i huset. Kostnader för maskinhyror får ej medräknas i stödunderlaget. En förutsättning är att huset är taxerat som "småhus".

8. Goda exempel

Nedan följer ett exempel från ett lokalt bredbandsprojekt på Gotland.

En lokal lösning - Gotlandsprojektet

- Kartläggning – hur stort är behovet av bra kommunikation
- Avgränsning, 3 socknar, 380 hushåll varav 348 intresserade
- Bildade 2 ekonomiska föreningar
- Utsåg 10 personer som "områdesansvariga" i varje socken som höll i "dagsverken" (varje fastighet bidrog med 3 dagsverken + jobb på egen tomt)
- Genomförande i form av ett 3 årigt projekt med externt stöd indelat i etapper
 - Etapp 1: Planering, information och intresseanmälan
 - Etapp 2: Projektering och kontraktsskrivning
 - Etapp 3: Markarbete –genomförande- anslutning
 - Etapp 4: Utvärdering – slutrapport

Total budget för hela projektet 9 952 710 kr

Vad blev resultatet

- Projektet är slutfört och avrapporterat
- Total kostnad för projektet, 12 970 091 kr
- Leader 2 184 813, JSV 5 097 897, kanalisationsstöd 158 000, LEAB 400 000 och privat 5 129 381
- Ideelt arbete 16 379 timmar
- Sammanlagt 407 bostäder blev anslutna, ca 1000 personer
- Schaktning ca 12 mil med 62 vägövergångar
- By Net har levererat material och teknikkunskap
- Anslutning till station som Skanova äger
- Kollektivt avtal via föreningarna med Telia, 6 år Trippel pay, 299 kr per månad
- Anslutningsavgift ca 15-18 000 kr per huvudfastighet, privat finansiering

Anledningen till att projektet överskred sin budget var att det blev fler som anslöt sig än beräknat. Detta var ju i grunden positivt men det gick inte att få ett högre projektstöd då ansökan inte beaktat det från början. Detta kan vara viktigt att tänka på när man söker projektstöd.

9 Slutsatser

Det är viktigt att någon tar ansvar för helheten och långsiktigt planerar för kommunens infrastruktur för telefoni och bredband. Om flera aktörer verkar i olika delar av kommunen kan lätt ”vita” områden uppkomma där ingen aktör erbjuder tjänster till de hushåll som befinner sig i dessa områden.

Det hot som idag finns gällande nedläggning av berörda telestationer bekymrar många och då inte minst de äldre personerna. Tryggheten att i första hand få behålla en säker telefoni är det som prioriteras mest. Ingen har någon större tro på mobila system då den funktionella verkligheten oftast inte överensstämmer med vad aktörerna lovar. Det finns också andra begränsningar i dessa system som i jämförelse med fiberoptiskt bredband ligger långt efter.

Datakommunikation är nummer två på prioriteringslistan. Sedan man ges möjlighet att se TV via Internet ökar intresset för fiberoptiskt bredband med stor kapacitet (100 Mb/sek). Det finns ett flertal hushåll idag som har ADSL anslutning, bland dessa finns det flera som kan tänka sig att ansluta sig till fiberoptiskt bredband då det anses som ett bättre och säkrare system.

Den stora frågan är vem som ska ansvara för en utbyggnad som ger dessa möjligheter. De aktörer som idag finns på marknaden bygger enbart där det går att tjäna pengar och därför drabbas landsbygden med sina många gånger för få boende. För att komma tillrätta med detta kan en lösning vara att kommunen tar ett ansvar för ett ringnät (stamnät). Utmed detta nät kommer det att finnas ett antal kopplingsbrunnar som kan anslutas till mindre nät där fastigheterna ansluts. Dessa nät kan ägas av de boende som ansluter sig passivt eller aktivt.

Enligt tidigare beräkningsunderlag kommer ett ringnät (stamnät) kosta cirka 10 miljoner att bygga. Då får man ett nät som sträcker sig runt befintliga telestationer. Det är dock inte nödvändigt att låsa sig vid nuvarande sträckning om man bygger nytt.

Kostnaden per hushåll att ansluta sig till nätet har om man tittar på andra projekt hamnat i storleksordningen 15-20 000 kr. Detta belopp skrämmar en del privatpersoner och speciellt de äldre ser inte nyttan med Internet eftersom de inte använder datorn i sin vardag. Trots detta finns ett intresse för att förbereda fastigheten för denna kommunikationsmöjlighet då man förstår värdet av detta vid en försäljning. För många familjer är ändå summan hög och det kan vara svårt att finansiera en kostnad av denna storlek. Det kan finnas intresse från någon bankaktör att erbjuda banklån som en finansieringsmöjlighet. De som driver företag ser dock inte denna kostnad som väldigt hög.

Ska man kunna erbjuda fiber till alla så krävs en stark aktör som är villig att satsa långsiktigt. I nuläget är det inte lönsamt att bygga ut överallt och här måste man ställa sig frågan vem som har ansvaret och på vilket sätt man kan lösa det. Post och Telestyrelsen (PTS) har formellt ansvaret för att säkerställa behovet av samhällsomfattande tjänster där de inte är kommersiellt lönsamma och kan därmed utse någon operatör som bedöms lämplig att säkerställa tillgängligheten av USO-tjänster (Universal Service Obligations) till ett överkomligt pris.

Ett flertal kommuner i landet har tagit huvudansvaret för ett stamnät men överlåtit till ett flertal operatörer att hyra in sig och därmed kunna erbjuda sina tjänster till kunderna. Detta har visat sig vara en bra lösning. Det krävs dock att man engagerar sig ute i bygderna och tar ansvaret själva för ett lokalt nät, (Fiber till byn).

I ett fortsatt utredningsarbete är det av största vikt att beakta hur det ser ut i grannkommunerna. I vissa fall kan det vara ett bättre alternativ att ansluta sig till ett befintligt fungerande system även om det innebär att man går över kommungränsen.

Till infrastruktursatsningar (bredband) finns det externa medel att söka. Det är oftast en nödvändighet att söka och få del av dessa stöd för att kunna erbjuda optisk bredband till en rimlig kostnad per hushåll.

Politiskt bör frågan vara av högsta prioritet då det är en ödesfråga för landsbygden och inte minst dess företagare. En säker och trygg telefoni är grunden för detta och ett fiberoptiskt bredband kan leverera säkerhet.

En levande och stark landsbygd bidrar till att göra en kommun attraktiv och stark och med en önskvärd tydlighet så vill landsbygdsborna att frågan prioriteras.

10. Bilaga och referenser

Bilaga

1. Kompletterande pärm innehållande

- Kartor där hushåll som anmält intresse finns markerade
- Tidningsartiklar
- Allmän information avseende anslutning mot fibernät, Per Berggren Tranås kommun

Referenser

- ^{1.} www.lrf.se
- ^{2.} Per Berggren, Tranås kommun
- ^{3.} Kjell Pettersson, Tranås kommun
- ^{4.} www.vokby.se

VÖKBY Bredband AB bildades i oktober 2003.

Bolagets uppgift är i första hand att förse boende och företag i de fem VÖKBY-kommunerna (Vadstena, Ödeshög, Kinda, Boxholms och Ydre kommun) med bredbandstjänster i form av Internet, TV och telefoni. Bolaget säljer även tjänster till andra stadsnät. Bakgrunden till bolagets uppkomst är det kommunala VÖKBY-projektet som haft i uppdrag att bygga fibernät i de fem kommunerna. Projektet finansierades med EU-medel, statliga och kommunala medel och till viss del även med egen finansiering. Projektet pågick sedan mitten av 2002 och avslutades i december 2007. Mer information finns under VÖKBY-projektet. Skillnaden mellan VÖKBY-projektet och VÖKBY Bredband AB är att man i projektet har genomfört själva byggnationen av infrastrukturen. VÖKBY Bredband är tjänsteleverantör och erbjuder sina tjänster i detta nät. I och med att projektet avslutades i december 2007 kommer kommunerna själva att ansvara för fortsatt utbyggnad.

Tranås kommun
Landsbygdsrådet
571 82 Tranås

Kontaktperson: Eva Engström, ordförande
070-242 29 28, 0140-536

TRANÅS KOMMUN